

Egy építkezés története

Új korszak derekán

A főcím talán meghök-kenti az olvasót, mert vajmi ritkán találkozik e három szó ilyesfajta összefűzésével. Az új korszakkal kapcsolatban inkább a kezdetet, a küszöböt, az indulást — semmi esetben sem az indulást vagy az indítást — szokás emlegetni; honnan veszi tehát az újságíró a bátorságot, hogy a rózsadombi házépítés hosszadalmas történetének ezt a jelentős fordulóját „in medias res” merészelje ábrázolni. Joggal veti fel az olvasó: vajon elaludt az építkezés krónikása az szégyenszemre lemaradt egy fontos mozzanatról, mint holmi ábrándos lelkületű újdondász, aki csak azért nézeget ki az ablakon, hogy elgönyörködjék Budapest látképeiről és az őszi felhők járásában?

Sietek megnyugtanni az olvasót: nem késtem el a főbenjáró kötelességmulasztást. A józan megfontolás készítette néhány hetes, óvatos tartózkodásra, mert megessett már a sorozat írása közben, hogy belessem saját derűlátásom csapdájába, világgá kiáltottam, hogy bekövetkezett a nagy fordulat, azután az építómunkások felszólítottak olyan tűt csőd támadt hajdan volt felkünkön, mint egy középkori váharadó körül, amelynek sziklavarasodáiból a vércsék is elköltöztek. Előző írásomban már pedzettem, hogy a jelek szerint igazi nekibuzdulás következett be az építkezésen, az építők olyan egyenletesen és megszakítás nélkül dolgoznak, mintha most akarnák behozni az elkövetkeztelt heteket és hónapokat a karácsonyi ajándékokat akarnák adni a farszortó várakozásban egészen elködkadt építetőknek legalább az egyik, a tözsomszedságunkban emelkedő, s ma már tetőtől talpig röpít vörös téglaműködő borított 10-es számú házat.

Nem a saját mentésemre, csak az olvasó pontos tájékoztatása érdekében említem meg, hogy a fordulat egy hétfői napon következett be, s nem is a legbiztosabb előjelként kísért. Biztosít előtte a kapunk előtt, így az építkezés utcai frontjának legapróbb eseménye sem került el a figyelmemet. Feltűnt egy fiatalember, aki aktatáskával a hóna alatt járt-kelt az építkezésen, de nem viselt munkaruhát, jöves-menéséből azonban nem lehetett kihámozni, miféle feladata van? Egyszerre fogta magát, aktatáskáját lehajította a sarkalárak mellé, s elindult a téglai Közért felé. Derűsen, dudorászva haladt, hol nékiz lustán, hol váratlanul nekiiramodva, az ódívátú táncokban használatos oldallépésekkel, amelyek a táncmesterek sasszenykeveznek. Semmi kétség, kissé beivott, követve a „blau montag” hagyományát. Kisvártatva viszszeret, kabátja mindkét zsebében egy-egy literes borosflaskó fityegve, a harmadikat már kinyitva, a kezében vitte, s időnkint meghúzta.

Ez a látvány nem volt kellemes. Még emlékszem egy forró nyári napra, amikor két segéd munkás berúgott az építkezésen s olyan hajmeresztően életveszélyes bohócmutatványokkal szórakoztatta a járókelőket, hogy az ember házsza alá égnek állt. Az itatásra ezúttal nem került sor. A házak közül előjött egy középkorú férfi, s csakhamar erélyes, majdnem dulakodásig fajuló vitakodás kezdődött köztük és a borosüvegek gazdája között, aki nem sokkal utóbb aktatáskájába sülyesztette az üvegeket és eloldalgott. Ettől a naptól kezdve — bár lehet, hogy semmi összefüggés nincs a két esemény között — egészen másképpen megy a munka. Kialakult az az érzésem, hogy az egész terület fölött végre egy határozott, erélyes és célratörő vezető uralkodik. Ezzel tudom megmagyarázni, hogy egészen rövid idő alatt befejezték a 10-es számú ház burkolását. Most már a gázkonvektorok kivezető nyílásainak bronzpajzsait szerelik, a szobákban szobafestők dolgoznak.

A munka ütemezése azonban még most is szállít rejtélyeket. A 10-es házban befejeződött a burkolómunka, az ablak- és ajtókeretek abban a nyers „natúr-sárgában” virítanak, amelyet még az asztalosműhelyben kaptak. A 12-es és

14-es számú házakon még nem látni a burkolómunka hasonló ütemű alakulását, ott viszont a mázoló dolgoznak és fehérre festik az ablakkereteket, sőt a legtöbb ablakban már az üvegek is elhelyezték a munkájukat. Ezt egyelőre nem értjük. A 10-es számú ház munkafolyamatait a hagyományos sorrendben végezték el, legutoljára hagyva a mázoló és üveges munkáját, így módon megtakarítva jó néhány ablakbetétet, a frissen mázolt keretek mész- és malterfoltokkal való befröcskölését, ami egy utólagos és költséges munkaszakasz megtakarítását is jelenti. Amennyiben a másik két házban a mázoló- és üvegesmunka után kerül sorra a külső burkolómunka, ez a megtakarítás eleve nem jöhet számításba, holott az építetők — úgy gondolom — már eléggé kiköltekeztek magukat.

Bizonyára felmerül az olvasóban a gondolat, miért nem kezdekem meg személyesen, ugyan miféle sorrendi elgondolás szabályozza a munkák elvégzését? Szeretném arra emlékeztetni az olvasót, hogy már a kezdet kezdetén leszögeztam: jóindulatú és elfogulatlan szemléletként kísérem az építkezés történetét, a kívülálló tárgyalgatásával, gondosan óvakodva a beavatkozás látszatától is. Ez az alapállás, amelyen azóta sem változtattam, s amely rendkívül érdekes módon szabályozta viszonyomat a építetőkkel. A nemzetközi politikából vett hasonlattal élve, olyan szomszédállamok vagyunk, amelyeknek természetesen vannak sűrűlődsi felületei, de nincs hivatalos diplomáciai kapcsolatuk, adódnak kisebb-nagyobb nézeteltérések, de hiányoznak a közvetlen véleménycsere lehetőségei. Azokat a bizonyos éjszakai telefonokat nem számítom, az otromba testi fenyegetések „hullámhosszát” sikerült azonosítani, s azóta csönd van, elmúlt a feszült korszak, értesüléseink és megjegyzéseink megbízható s diplomáciailag elfogadható közvetítő színterületen jutnak el egymáshoz.

Példaképpen hadd említsem meg az útburkolat esetét. Beszámoltam arról, hogy az építők három helyen felbontották az úttest kétéves burkolatát, hogy elvegezzék a házak elengedhetetlenül szükséges bekötését a közművek hálózatába. A cikk megjelenése után találok azt az egyik fővárosi kerület főmérnökét, aki szakmai szempontból elemezte írásomat s megjegyezte, hogy a munkagödörök egyszerű vízszigetelése nem felel meg az előírásoknak; az úttest szilárdsága és egyenletessége megköveteli, hogy a kiásott árkokban talajcsere hajtsanak végre.

Egy este a rózsadombi Közértben, a dombi közélet fórumán megszólított kedves barátom és szomszédom, az ismert színművész és elpanaszolta, hogy korán reggel a szinkronstúdióba indult, kissé álmosan vezette gépkocsiját és az árokban akkorát zökkent, hogy elhárta a nyelvé.

— Reméljük — iparkodtam megnyugtanni a színművészt, akinek végül is a hangképző szervei jelentik a megélhetését —, hogy hamarosan elvégzik a talajcsere és visszaállítják a szilárd burkolatot.

És mit tesz a sors, másnap megjelentek a betonozó munkások, helyrehozták az úttest alapépítményét, majd felvontak az aszfaltozó üstök, behintve az őszi tájat kátrányfűsttel, a nagyvárosok fanyar munkonyával. Lehet, hogy mindez az én megjegyzésem nélkül is megtörtént volna, arra azonban már nehezen találom magyarázatot, ami két részletben történt és földrajzilag távolabb esik a Rózsadombtól.

Szeptembert írtunk még, amikor felhívott egy előzetesen hang a Budapesti Közlekedési Vállalat Akáfa utcai székházából és arra kért, fátádnak át hozzájuk, hogy tisztázzuk annak a kinos afférnak a részleteit, amely előző este hét óra harmincpercor történt a Karinth Frigyes úti autóbusz-végállomáson. Megütöközve hallgattam a felhívást, mert előző este a táján sem jártam a Karinth Frigyes útnak. Most a hívó

félén volt az elnémitő csodálkozás sora, zavartan megismételte a felkérést, mondván, hogy az afférról magnószalag készült, mert a BKV forgalomirányító szolgálatában minden közérdekű bejelentést rögzítenek.

Még aznap délután átmentem az Akáfa utcába. Némi keresgélés után az előző napi magnószalagot megtaláltam annak a beszélgetésnek a szövegét, amelyet állítólag én folytattam volna a forgalomirányító központtal. Egy kellemetlenül recsegő hang jelentkezett a telefonban. A szöveget iparkodom szó szerint visszaadni:

— Most azonnal jöjjenek ki a Karinth Frigyes úti autóbusz-végállomásra, kérdezzék meg az indító ellenőrtől, hogy mi történt, az esetet foglalják jegyzőkönyvbe és holnap délelőtt tíz óráig tegyék le a vezérigazgató asztalára. En ott leszek nála és elintézem az ügyet.

A szolgálati vonal nem működött valami kifogástalanul, többször érthetlenné vált a szöveg s ez — úgy látszik — feldühítette a hívó felet, mert egyre magasabbra emelte a hangját:

— Ne kukoricázzanak velem, mert megjárják. Tegyük azt, amire utasítottam magukat, értitek? A jelentés holnap délelőtt tíz órákor a vezér asztalán legyen.

— Ki leszén? — kérdezte példás türelemmel az ügyelet tisztviselő, a hívó fél pedig már üvöltözött:

— Én nem vagyok egyszerű utas. Én vagyok a sajtó. Baróti Géza vagyok a Magyar Nemzettől. Értik?... Baróti Géza, a Magyar Nemzettől. És meguk meg fogják tanulni a nevemet.

A magnó elhallgatott, engem pedig csöndesen kivert a hideg verejték. Volt ebben a magabiztos hengegésben, ebben szemérmetlen és vakmerő hazudozásban valami lehangoló és dühítő. Vendéglátóim előékenyen vigasztaltak, megjegyezve, hogy kivizsgálták az ügyet. Egy alacsony, köpcös, szemüveges, bajszos férfi volt a telefonáló, aki egy műszaki okokból kimaradt autóbuszjárat miatt hőzöngött. Iparkodtam sürgősen elfelejteni ezt a piszkos kis ügyet.

Hat héttel később kertünkben az őszi takarítással bajlódtam, amikor az építkezés területén, az iszalaggal vastagított betonítás mögött párbeszéd hangjait hallottam:

— Jó lesz ráhajtani, mert majd ki is megkapjátok a magotokét, mint az az autóbusz-ellenőr a Karinth Frigyes úton.

Mire magamhoz tértem a meghökkenéstől, a beszélgetők már eltűntek az épületek között. Azóta is hiába keresem az összefüggést, de sajnos nem születtem Maigret felügyelőnek.

Baróti Géza